

BO

MAGASINET

NR.2 / 2018

Medlemsblad for
**MØRE OG RØMSDAL
BOLIGBYGGELAG**

+
MOBARN ER PÅ LAG MED MILJØET side 38
BOLIGER FOR DEN SOM VIL LEIE side 36
TEMA: FELLESSKAP side 13

FELLESKOSTNADEN I SAMEIER VS BORETTSLAG

Alt på én faktura

SIDE 10

Hjelp oss å gi de små barna på barnehjemmet i Senegal
en trygg start på livet og en lysere fremtid.

Del budskapet med dine venner på facebook, og støtt oss!
Du bestemmer selv hvilket beløp du ønsker å bidra med,
alle bidrag går direkte til barna.

Send ditt bidrag via vipps til 87899

Takk fra oss til deg!

Besøk oss på facebook: Hjertebarna i Senegal

Førsteklasses underholdning samlet på ett sted!

Som kunde av Canal Digital Kabel har du TV- og strømmetjenesten T-We inkludert. Se TV og strøm filmer og serier akkurat når og hvor du vil, programmer du har gått glipp av siste uken, europeisk toppfotball, barnas favoritter med mer. Alt er samlet på ett sted – på TV eller i T-We-appen for mobil, nettbrett, PC og Apple TV 4.

Canal Digital Kabel

NOEN GANGER KREVER LIVET EN FLOTT FANGST

Det krever mot å kaste seg ut i nye eventyr. Å tenke nytt og sette nye standarder. Slik som HTHs stilskapende nyhet MIDNATTSBLÅ. En elegant designfornyelse til kjøkkenet, som er både moderne og tidløs. En dyp, vakker blåfarge inspirert av den mørke, nordiske natten. Kan naturligvis kombineres med andre farger for å skape ditt drømmekjøkken. Her har du muligheten til å slå deg løs.

VI GIR
RABATT FOR
MOBO-
MEDLEMMER

DESIGN
NYHET

/ VH-7 ATHENA/MIDNATTSBLÅ

Opplev MIDNATTSBLÅ i din lokale HTH-butikk, hvor du alltid kan diskutere din kjøkkendrøm med våre kjøkkeneksperter. Du kan også lese mer på hth.no

HTH Molde
Romsdalskvartalet Øvre Vei 32
Tlf. 7120 0520 • hth.no

DET MODERNE LIV
KREVER SITT KJØKKEN

Leder

ROLF EIDSÆTER

Bokostnader i borettslag og boligsameier

I denne utgaven av Bomagasinet setter vi blant annet fokus på bokostnadene i borettslag og boligsameier. Bakgrunnen for dette er at mange har merket seg at det er stor forskjell i felleskostnader i nye borettslag og boligsameier.

I en ny leilighet på 55 m² i Brunvollkvartalet er månedlige felleskostnader stipulert til kr 1100. I Tiriltunga Borettslag på Eikrem er månedlige felleskostnader kr 5437 for en leilighet på 53 m². Forskjellen er altså på over kr 4000 pr måned for to tilsvarende og moderne leiligheter. Hvordan er det mulig?

Disse leilighetene koster kr 2.990.000 i Brunvollkvartalet og kr 2.300.000 i Tiriltunga Borettslag. I borettslaget er halvparten av denne summen finansiert med fellesgjeld, og det betyr at det hver måned betales kr 2300 i renter på felleslånet. I et boligsameie er det ikke felleslån, der må den enkelte kjøper selv låne dette beløpet i sin bank. Trekker vi fra den månedlige rentekostnaden er forskjellen i månedlige felleskostnader redusert til kr 2037.

I borettslag er kommunale avgifter og eiendomsskatt inkludert i den månedlige felleskost-

naden. I et boligsameie kommer det faktura fra kommunen til den enkelte sameier. En leilighet på 55 m² vil kunne få i overkant av kr 10.000 i kommunale avgifter og eiendomsskatt pr år eller kr 850 pr måned.

Vi står da igjen med en forskjell på kr 1187 i månedlig felleskostnad mellom de to leilighetene. I Tiriltunga Borettslag vet vi at oppvarming av rom og tappevann via fjernvarme er inkludert i de månedlige felleskostnadene. I Tiriltunga borettslag er det lagt inn vaktmester- og renholdstjenester. Og helt til slutt må det sjekkes om det tilbudet som gis på TV og bredbånd er sammenlignbart. Når det er gjort, er forskjellen i månedlige felleskostnader neppe så stor.

Nye borettslagsleiligheter med høye felleskostnader oppfattes som kostbare både å kjøpe og eie. Men det er neppe billigere i et tilsvarende nytt boligsameie. Det er bare finansiert på en annen måte og de månedlige driftskostnadene er fordelt på en annen måte. I borettslag for du alle regningene som er knyttet til månedlige bokostnader samlet. Dette er det viktig å være klar over både for de som bor i borettslag og boligsameier.

»
«Det er bare finansiert på en annen måte
og de månedlige driftskostnadene er fordelt på en annen måte.»

Innhold**FASTE SPALTER**

Tema	13
Mattipset	20
Reisetipset	22
Kryssord & Sudoku	25
Jusspalten	26
Personlig økonomi	28

NYHETER

Granlia III Borettslag	6
Generalforsamling	8
Alt på én faktura	10
Stilfull musikal på teatret vårt	30
Ferdig pruta!	31
Lokale medlemsfordeler	32
Fordelaktig ferie	34
Boliger for den som vil leie	36
Mobarn er på lag med miljøet	38

Mattipset: Festkake til maidager! – side 20

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG
NR. 2, 2018**

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Rolf Eidsæter,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde.

Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: www.mobo.no

**REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING**
TIBE Reklamebyrå AS
Postadr.: Postboks 473, 6400 Molde

Tlf: 71 20 12 00

Fax: 71 20 12 01

E-post: bomagasinet@tibe.no

**MEDARBEIDERE I
DETTE NUMMERET**

Evy Strømme, Ingrid Kvande,
Terje Heggem, Maja Håbet og
Jens Lyngstad

UTGITT AV

BS Media AS, Postboks 452
Sentrum. 0104 Oslo

ANNONSER

Tlf: 71 20 12 00

Fax: 71 20 12 01

E-post: annonse@tibe.no

TRYKK

Ålgård Offset, Ålgård

50 ÅR I GRANLIA III

*I år er det 50 år siden de 68 leilighetene i Granlia III Borettslag sto ferdig.
Styreleder Arnfinn Olsen har bodd der like lenge!*

✍ INGRID KVANDÉ 📷 JENS LYNGSTAD

▲ Arnfinn Olsen og Jan Egil Sæterbø er leder og nestleder i styret i Granlia III Borettslag.

▲ Det er godt samvær i Granlia III. Her fra et arrangement der borettslagets eksperter på produksjon av lammerull og potetlelse lærte vekk sine kunster.

– I april 1968 var jeg på plass her i Granlia III Borettslag. Jeg og gullsmed Erling Aasen var de første som flyttet inn, minnes Arnfinn Olsen.

– Den gangen var det kø for å få leiligheter i MOBO. Det var Torfinn Kjersem i kommunen som styrte med dette, og jeg var heldig. Jeg giftet meg i 1963, og vi bodde på Røysan den første tiden. Der assisterte jeg en som hadde hjelpebehov, og jeg fikk med meg et referansebrev som gjorde at jeg fikk god plass i boligkøa, sier Olsen.

STOR UTVIKLING

På de 50 årene som har gått siden borettslaget sto ferdig, har det skjedd svært mye både i samfunnet, i borettslaget og i området rundt.

– Det var ikke like mye penger blant folk i 1968 som det er nå. I 1974 bygde vi 24 carporter, og det var tilstrekkelig den gangen, for det var ikke vanlig at alle familier hadde bil. Etter dette har vi bygd to bygg med carporter til, og i år er første året at vi ikke har folk i kø for garasjeplass, sier Olsen.

De siste carportene stod klare før jul i fjor. Istad Nett har lagt fram ekstra strøm til carportene, slik at det kan bli mulighet for elbil-lading.

FRA 80 TIL 120 KVM

Leilighetene i borettslaget har også vokst med åra. Opprinnelig var de 80 kvm, men mange er nå på godt over 120 kvm.

– Folk hadde begynt å se seg om etter større leiligheter. Etter en lengre søknadsprosess, fikk vi tillatelse til å utvide leilighetene. Det ble lagt opp til at man kunne utvide stua og bygge et ekstra bad, og etter det har dette vært et stabilt borettslag, forteller Olsen.

FORANDRING I OMRÅDET

Området rundt Granlia III Borettslag har også utviklet seg mye siden 1968.

– Det har vært bygging rundt oss hele tida. Blant annet var ikke Prix-butikken der i starten, og skolen var bare ei lita pølsebu da vi flyttet inn, sier Olsen og sikter til Romsdal videregående skole som i dag har plass til ca. 900 elever.

– Bak oss skulle det være friareal og oppstillingsplass for biler og ingenting annet. Men Solbakken terrasse ble bygd bak og på siden av oss i 1972, og nå i fjor kom Solbakken 37.

Til tross for at naboer har poppet opp både foran og på siden, er utsikten fra Granlia III Borettslag svært god. Forholdet til naboene er også godt.

– Vi leier lokaler i Solbakken terrasse til møter og andre arrangement, og har et godt samarbeid med de, sier Olsen.

STABIL STYRELEDER

Den tidligere langtransportsjåføren og brannmannen kom inn i styret i Granlia III Borettslag i 1989, og ble styreleder i 1995. I løpet av disse 29 årene har han og styret vært gjennom mye.

Vi har prioritert å holde husene i så god stand som mulig. Taket er skiftet to ganger. Sist gang ble det også etterisolert, samt satt på nye pipehatter og nye takrenner. Vinduer og dører er også skiftet ut. Vi må muligens bytte vinduer igjen snart. MOBO skal lage en tilstandsrapport på dette for oss, så da får vi vurdere når den er klar, sier Olsen.

25.000,- I INNSKUDD

Jan Egil Sæterbø er nestleder i styret, og han er også for veteran i borettslaget å regne. Sæterbø flyttet inn for 34 år siden, og kunne ikke tenkt seg å bo noe annet sted.

– Hvorfor flytte fra en god plass? Her er det stille og rolig, og jeg har gode naboer. Det er det viktigste. Det er også nært byen, dagligvarebutikk og bussforbindelse, sier Sæterbø som kjøpte leiligheten i en tid da boliglansrenten

var på 17–18 %.

– Jeg hadde bodd i Molde i 12 år før jeg kjøpte. Etter hvert ble jeg lei av å leie, og jeg tok sjansen på å kjøpe, sier Sæterbø som måtte gi 95.000,- for leiligheten i 1984.

Da hadde prisene steget en del siden Olsen flyttet inn.

– Jeg betalte 25.000,- i innskudd da jeg kjøpte i 1968. Senere, da det kom carport, måtte vi spyte inn 2.000 for å få det, sier Olsen, som minnes at husleia var på 385,- i måneden i starten.

VELKOMST

Når nye beboere flytter inn i Granlia III Borettslag får de en velkomsthilsen fra styret, og en invitasjon til felles prat og kaffe.

– Dette er en ordning som har vært godt mottatt. I løpet av et slikt møte går vi gjennom avtaler, husregler og annen praktisk informasjon. I alt går vi gjennom 40 punkter. Da vi begynte med dette var det 20 punkter, men det har økt etter hvert som vi har kommet på nye ting, sier Olsen.

GODT NABOSKAP

Slikt bidrar til god stemning.

– Det er utrolig godt naboskap her, og mange har bodd her veldig lenge. Her har det heller aldri vært problemer med å få folk i styret, sier Olsen uten å tenke på at han selv kanskje er grunnen til det. Han, som har vært styreleder i 23 år.

– Vi er tre menn og tre kvinner i styret, og vi er godt fordelt når det gjelder yrkesbakgrunn. Det er lurt, for vi har merket at det er bra å ha ulik kompetanse når det kommer spesielle saker til behandling, sier styrelederen.

Tospannet Olsen – Sæterbø synes også å jobbe godt sammen.

– Jeg tar to år til hvis du blir med. Men slutter du, så slutter jeg, sier Sæterbø til Olsen.

– Vi får se. Det er nå artig au. ••

▲ Det blir ekstra god stemning når til og med været spiller på lag. Her er det grillfest på felles møteplass for noen år siden.

Generalforsamling

Den 18. og 19. april var det storstilt møtevirksomhet i MOBO-regi på Scandic Seilet. Da ble det avholdt generalforsamlinger og årsmøter for borettslag og sameier som MOBO er forretningsfører for.

✍️ INGRID KVANDÉ

Sameiet Bjørnstjerne Bjørnsons veg 17–23 blant de 32 lagene som hadde årsmøte da MOBO arrangerte felles generalforsamling og årsmøter for borettslag og sameier den 18. og 19. april.

NY I MOBO

Beboerne i Sameiet Bjørnstjerne Bjørnsons veg 17–23 hadde benket seg på møterommet. En glad gutt, og gikk gjennom vanlige årsmøtesaker. Blokk med 15 enheter ble bygd i 2004. Det er første gangen sameiet deltar på felles generalforsamling/årsmøte i MOBO-regi, ettersom MOBO tok over forretningsførselen først i januar 2017.

BRA STRUKTUR OG SYSTEM

Finn Myrland er styreleder i sameiet, og etter at ble gjenvalgt på årsmøtet, går han inn i sitt fjerde år i vervet. Han synes det har vært greit å komme inn under MOBO-paraplyen.

– Det har vært ryddig ift. rutiner når det gjelder økonomi. Vi føler vi har et system som står seg om det blir endringer i styret hos oss - det er personuavhengig. Nå er det økte krav til internkontrollsystem, og der kan også MOBO bistå oss med sin kompetanse, så det er bra, sier Myrland.

MANGE MØTER

Oddveig Anita Valle har hatt regnskapsførselen fra MOBOs side. Årsmøtet i Sameiet Bjørnstjerne Bjørnsons veg var ett av de fire møtene hun deltok på Seilet.

– Dette er en fin måte å møte lagene på, og det er også en effektiv møteform. Utover disse møtene reiser jeg også rundt i fylket for å delta

på generalforsamlinger og årsmøter til andre lag jeg er forretningsfører for, sier Valle.

GREIT MED DETTE FELLESSKAPET

Arild Gunnar Vikhaugen i Mårskrenten borettslag var også blant deltakerne på felles generalforsamling i MOBO-regi. Han har vært styreleder i Mårskrenten borettslag i åtte år, og stiller ikke til gjenvalg i år.

– Jeg er i mitt åttiende år, og da kan yngre krefter overta. Men det har vært en interessant tid. Jeg har lært mye, og jeg har hatt gode medarbeidere rundt meg både i MOBO og i eget styre, sier Vikhaugen.

I Mårskrenten borettslag er det 60 seksjoner, og tidligere har de avholdt generalforsamlingen i egen regi.

– Vi eier og driver egen barnehage, så vi har

forsamlingslokale der. Vi har styremøtene våre i barnehagen, og før hadde vi også generalforsamlingene der. Men nå har vi begynt å delta på disse fellesmøtene på Seilet. Her kan vi møte andre vi kan snakke litt med, og vi synes det er greit med det fellesskapet, forteller Vikhaugen.

FINT MED STORE LOKALER

Valg er blant programpostene under generalforsamling, og Eva Nerland er blant de som skal gå stafettspinnen videre. Hun er avtroppende styreleder i Tiriltunga borettslag.

– Jeg har vært styreleder i to år – helt siden jeg flyttet inn i borettslaget, og det synes jeg holder. Hos oss i Tiriltunga er det 84 leiligheter, så da blir det en del folk når vi har fellesmøter. Derfor er det bra å kunne ha generalforsamling på denne måten, sier Nerland. ••

▲ Finn Myrland i Sameiet Bjørnstjerne Bjørnsons veg 17-23 ble gjenvalgt som styreleder.

▲ Randi Kristin Lysgård på økonomiavdelinga i MOBO sammen med en fornøyd beboer.

▲ Økonomiansvarlig Randi Brokstad og direktør Rolf Eidsæter i MOBO.

▲ Mingling i forkant og etterkant av møtet er en del av stasen.

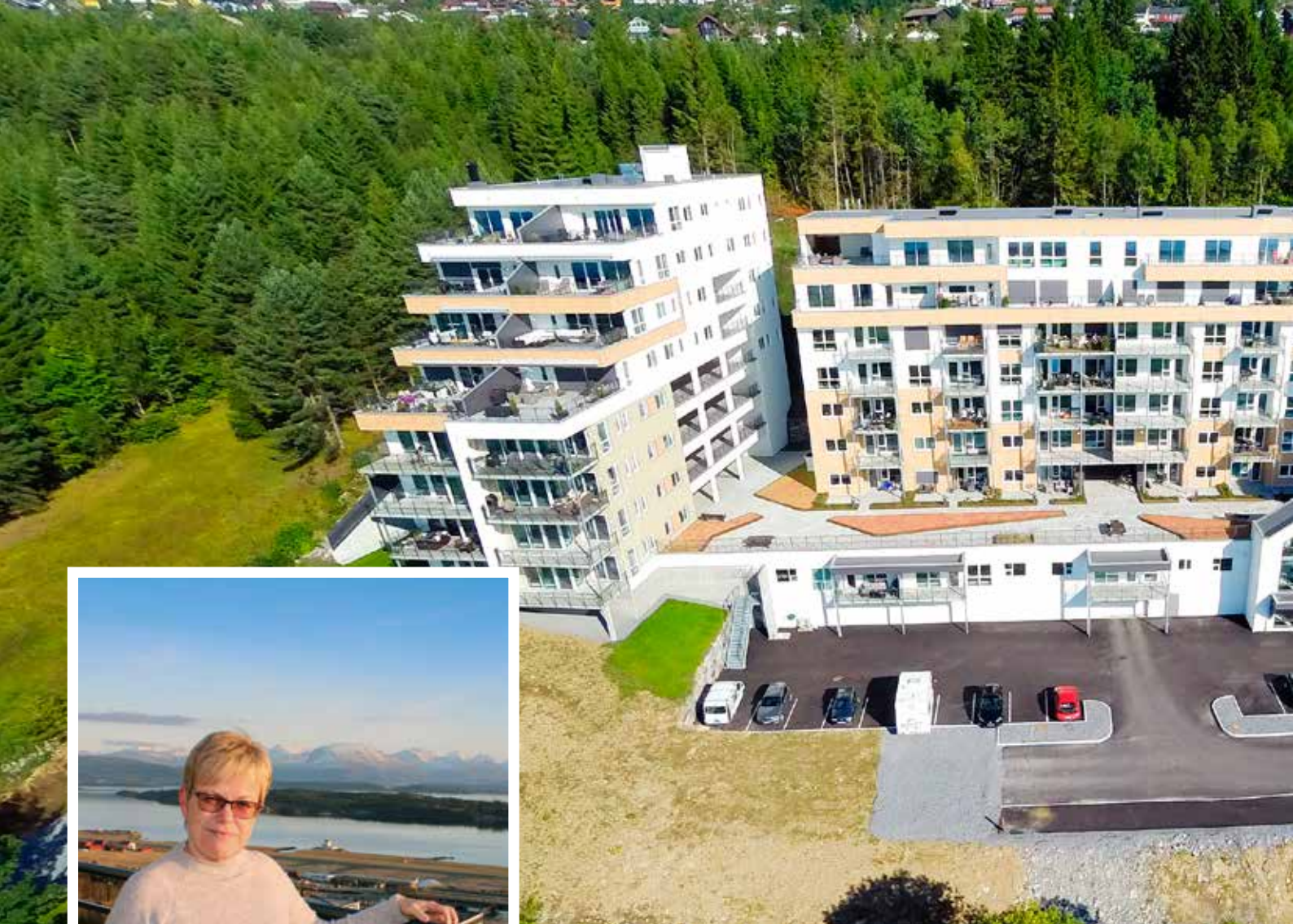
▲ Oddveig Anita Valle i MOBO er regnskapsfører.

▲ Arild Gunnar Vikhaugen i Mårskrenten borettslag.

▲ Eva Nerland er en av 84 andelseiere i Tiriltunga borettslag.

◀ Eva Nerland er tidligere styreleder i Tirilltunga Borettslag. Hun mener det er stor forskjell på hva som ligger i felleskostnadene i borettslag og sameier. Foto: Ove Rødal.

Alt på én faktura

Er man seksjonseier i et borettslag, ligger de aller fleste bokostnadene på en faktura – felleskostnaden. Også sameier har felleskostnad, men til sammenligning dekker ikke denne like mye av bokostnadene.

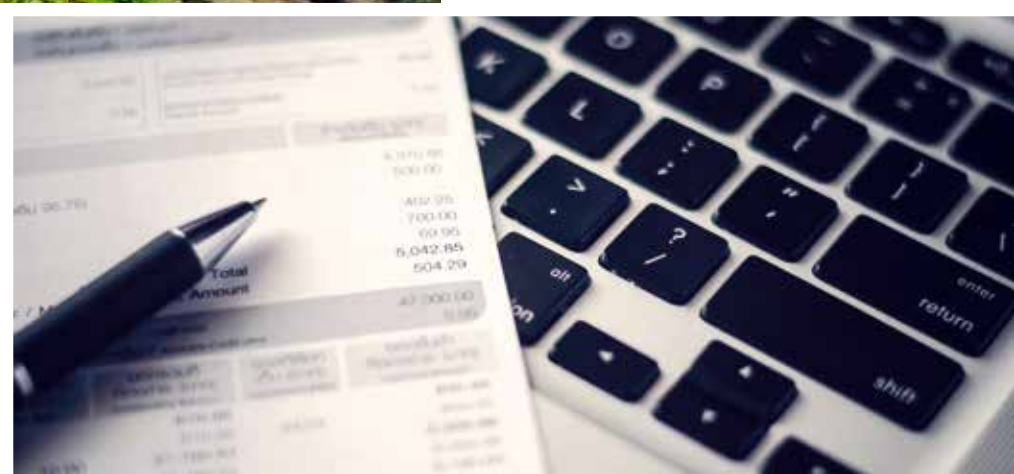
✍ INGRID KVANDÉ 📷 GARANTI

Enkelheten er en fordel mange trekker fram ved å bo i borettslag. Det er enkelt ved at det er et system på ytre vedlikehold, at store renovasjonsprosjekt blir gjort i felleskap, at brøyting er ivaretatt, og at plenklipping er et oppdrag som rulleres per leilighet – hvis da ikke oppgaven er satt ut til vaktmester eller andre.

FULL OVERSIKT

Enkelheten ved at de aller fleste bokostnader er samlet på en faktura, blir også sett på som en fordel. En beboer sa at: «man slipper disse forferdelige regningene som kommer – alt er samlet, og da har jeg full oversikt».

Er man seksjonseier i borettslag, er det stort sett bare innvendig forsikring man må ordne selv, og som er den bokostnaden som kommer i tillegg til felleskostnaden.

▲ Det er lurt å sjekke hva som er inkludert i felleskostnadene. I borettslag er de aller fleste bokostnadene inkludert. Foto: iStock

Renter av fellesgjeld, ytre forsikring, vedlikehold, reparasjoner, og ikke minst kommunale avgifter – som er blitt en betydelig sum de siste årene – er noen av postene som er inkludert i felleskostnaden i borettslag. Som regel er det også satt av litt til framtidig vedlikehold, slik at felleskostnaden skal kunne holdes relativt jevn også i tider med stor aktivitet, som f. eks bytte av tak, vinduer etc.

DYRERE I BORETTSLAG?

Eva Nerland bor i Tiriltunga Borettslag, der hun var styreleder fram til i april. Hun har fått mange innspill på at det er høye felleskostnader i dette borettslaget kontra tilsvarende leiligheter i f. eks Brunvoll-kvartalet.

– Det koster minst like mye å drifte et sameie som et borettslag. Dermed er det andre ting som er inkludert i felleskostnaden i et borettslag kontra et sameie, mener Nerland.

IKKE SAMMENLIGNBARE TALL

– Dette betyr at folk sammenligner to tall som ikke nødvendigvis er sammenlignbare. Hos oss er kommunale avgifter og eiendomsskatt

inkludert i felleskostnadene, mens de som bor i et sameie får faktura direkte fra kommunen på dette. I borettslag utgjør renter på felleslån en vesentlig del av felleskostnadene. Dersom man bor i et sameie, må hver enkelt finansiere dette selv, enten ved å ta opp lån eller ved egenkapital, sier Nerland.

GUNSTIGE BETINGELSER

Hun legger til at seksjonseiere i borettslag har mulighet for å betale ned felleslånet individuelt hvis man ønsker det, men at borettslaget har fått gode betingelser.

– Her i Tiriltunga Borettslag får man dette felleslånet med 50 års løpetid og 20 års avdragsfrihet, noe som er svært gunstige betingelser, og som det er vanskelig å få som privatperson, mener Nerland.

HVA ER INKLUDERT

Enten man bor i borettslag eller sameie, betaler man en sum i kvartalet i fellesutgifter. Det er stor forskjell på hva som ligger i felleskostnadene. I borettslag er det mer inkludert enn i de fleste sameier.

Inkludert i felleskostnad	Borettslag	Sameie
Renter (og avdrag) på felleslån*:	Ja*	Nei*
Kommunale avgifter	Ja	Nei
Eiendomsskatt	Ja	Nei
Bredbånds- og tv-pakker	Ja**	Ja**
Oppvarming/varmtvann:	Ofte	Nei

*) borettslagsleilighet er finansiert med stor grad av fellesgjeld. Det gjør at innskuddet ved kjøp blir lavere. Rente på dette beløpet er inkludert i felleskostnaden i borettslag. I sameier kan det også være renter og avdrag på felleslån. Dette er ikke lån som dekker finansiering av leiligheten, men kan være lån i forbindelse med vedlikeholdsprosjekt eller annet.

**) Merk at innholdet i bredbånds- og tv-pakker kan variere fra borettslag til borettslag, og mellom borettslag og sameier. ••

NESTE UTGAVE:
SEPTEMBER 2018

KONTAKT OSS PÅ
Tlf: 71 20 12 00
www.bomagasinet.no

ANNONSÉR I BOMAGASINET

OG TREFF MEDLEMMENE
I DITT BOLIGBYGGELAG

NESTE UTGAVE AV BOMAGASINET KOMMER I SEPTEMBER!

VI UTFØRER ALLE TYPER RØRLEGGERTJENESTER

- Rørleggerservice
- Bolig og industri
- Bad med 10 års garanti
- Tegning/prosjektering
- Flislegging
- Varmepumper/gulvvarme

vvs-team as
Bademiljø
BEST PÅ BAD

Tlf. 71 21 53 90 / 91 36 01 20

Verftsgata 8, 6416 Molde • post@vvsteam.no • www.vvsteam.no

REISTAD

CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85
Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir vi MOBO medlemmer og borettslag rabatt på våre fra før rimelige priser.

Visste du at til og med gamle bananskall kan brukes om igjen?
Ved å lage biogass av matavfallet kan vi kjøre en bil opp til 96 meter på ett bananskall.

RIR, tlf.: 71 21 34 50 • rir@rir.no • www.rir.no

Lykkelig sommer på uteplassen

Lengter du etter late dager med sol fra skyfri himmel?
Gjør hagen og terrassen klar for kos og hygge og lev ut sommerdrømmen.

✍ EMMA THERESE HANSEN OG BETTINA BJØRN

▲ Velg et tregulv som trenger minimalt med vedlikehold, så kan du bruke uteplassen til nytelse i stedet for jobb.
Foto: Jorunn Tharaldsen/Modena

Sommeren er tiden da vi flytter stue og kjøkken utendørs, og tall viser at nordmenn i snitt bruker 8000 kroner på hagen hvert år. Etter en lang vinter innendørs er det kanskje ikke så rart at vi er sultne på sol og sommer? Gå for solide materialer som er lette å vedlikeholde på uteplassen, så kan du bruke mer tid på å nyte livet.

SLITESTERKT GULV PÅ DIN MÅTE

– På uteplassen er det viktig med stabilt underlag for sittegrupper og grill, sier produktsjef hos Modena Fliser, Tommy Ivesdal. Han anbefaler norsk skifer til uteplassen. Den er både vedlikeholdsfri og motstandsdyktig. Den er dessuten i svært god kvalitet, og er hard og frostbestandig. Skifer egner seg godt til både balkong, terrasse og trapper. Det kan også være pent å legge skifer som tråkkheller rett på gresset.

Hvis du heller vil ha et flisbelagt gulv, kan Modena systemgulv være et godt valg. Det er mer holdbart og fleksibelt enn tradisjonelle fliser, siden vannet renner ned mellom de åpne fugene og ned på underlaget, og flisene sprekker

dermed ikke når temperaturen faller. De er dessuten enkle å legge, og trenger nærmest ingen vedlikehold. Alt du trenger å gjøre er å spyle dem ved behov. Flisene kan lett fjernes igjen når man måtte ønske det.

Ønsker du tregulv på terrassen, har Møre Royal som du finner hos Montér, ekstrem råtebeskyttelse, og er nærmest vedlikeholdsfritt. Fargen falmer litt med tiden, derfor anbefales det at du oljer det i løpet av første sju årene for å holde på fargen. Kebony Furu er en annen holdbar variant, og skal ha en forventet levetid på minst 30 år. Vil du ha et miljøvennlig gulv som varer og varer, kan komposittgulv være tingen. Riktignok er det litt dyrere enn de andre alternativene, men tåler både vær og vind og trenger svært lite vedlikehold. Komposittgulvet Trex som selges hos Montér består av 95 prosent gjenvunne materialer inkludert trekkapp, sagflis, brukte paller og plastemballasje. Gulvet brytes ikke ned over tid, og holder seg derfor like fint etter 25 år.

LETTSTELTE UTEMØBLER

Vil du slippe å male, beise eller lakkere utemøblene, og heller bruke tiden på å nyte sommerværet? Det finnes mange utemøbler i materialer som vinyl, ulike typer kompositt og plast. Rottingmøbler i høykvalitetsplast med en ramme av aluminium ruster ikke, og vil holde

seg fine år etter år. Mange utemøbler i holdbare materialer kan fint oppbevares ute om vinteren. De trenger bare en vask før de settes ut for sesongen, eller dersom de blir skitne.

NY TEKNOLOGI SKAPER MINDRE BRY

Med en pent opplyst uteplass kan du nyte sommerveldene lenger, og LED-teknologien har gitt mange løsninger for utebelysning. Oppladbare LED-lamper gir mulighet for plassering hvor som helst i hagen, og det finnes flere produkter som har et lite solcellepanel, som lett kan settes i bed eller balkongkasser. Lyskilden i et LED-armatur kan ha mange års levetid, så du behøver ikke å bekymre deg for å måtte skifte lyspærer titt og ofte. Velg en varmhvit lyskilde for å skape en hyggelig stemning på uteplassen, og plasser belysning i hagens ytterpunkter for å få hagerommet til å virke større.

BRUK MEDLEMSFORDELENE I SOMMER

Hos byggevarekjeden Montér får du 5 % bonus på hele kjøpet.

Modena Fliser gir deg 10 % rabatt på ordinære varer og 5 % bonus.

Hos Lampehuset får du 5 % bonus på alle kjøp i butikk og på nett.

Se alle dine medlemsfordeler på fordelerfor-medlemmer.no. ••

▲ Skifer er holdbart og trenger lite vedlikehold – og er dessuten skikkelig lekkert. Foto: Modena

▲ Få hjelpen du trenger til å velge riktig gulv til din uteplass hos Montér. Foto: Montér

«Bare den som kan fungere i et fellesskap,
holder ut å være alene.»

Godt fellesskap

– HVIS DU VIL DET SELV!

Når smilte du til naboen sist? Eller kanskje du – som vanlig – bare gikk forbi uten å se henne? Mange små opplevelser kan bidra til fellesskapsfølelsen i et bomiljø. Ditt eget kroppsspråk og væremåte kan i så måte være avgjørende om ditt bomiljø blir godt!

✍ TERJE HEGGEM 🏠 THORD TOKLE

▲ Stipendiat ved NTNU, sosiologen Ida Marie Henriksen. Foto: Ingrid Kvande

– Fellesskap er en følelse som er knyttet til det å høre til. Fellesskap viser således til den enkeltes plass i verden. Hvor han eller hun føler seg hjemmetz og kan de kulturelle kodene, sier stipendiat ved NTNU, sosiologen Ida Marie Henriksen. Hun har jobbet mye med fellesskap og bomiljø.

– Fellesskap oppstår både mellom naboer som mobiliserer for den store utbyggingen som tar utsikten til fjorden, og mellom de som står vedsiden av hverandre på en konsert for å se favorittgruppen fra 70-tallet.

De fleste av oss inngår i mange forskjellige typer fellesskap i løpet av en dag. Hvor den enkelte finner sine fellesskap varierer ut fra hvor man bor og på hvilke stadier i livet man befinner seg. Studenter uten barn kan ha sine sosiale arenaer utenfor nabolaget, eller i dette

tilfelle borettslaget, mens barnefamilier gjerne søker til det lokale fellesskapet.

FELLESKAP GIR MENING

– Men hvorfor er det viktig at vi føler fellesskap?

– Fellesskap er viktig fordi det knytter oss sammen og gir mening i våre hverdagsliv. Uten å ha en følelse av at man har plass i verden, kan følelsen av ensomhet og meningsløshet blir overveldende for den enkelte.

Muligheten for å inngå i et fellesskap i borettslaget kan bygge opp en følelse av trygghet og livskvalitet for den enkelte, og på sikt være en motvekt til utfordringer som ensomhet. Det betyr ikke at alle må kjenne alle, men at de som ønsker det har muligheten til å være på hils og slå av en prat med noen av beboerne. →

HVORDAN BIDRA TIL ET GODT FELLESKAP

Sosiologen Ida Marie Henriksen gir noen eksempler som viser hvordan du kan være bevisst din rolle for å bidra til bedre fellesskapsfølelsen:

Ikke gjem deg bak mobiltelefonen eller avisa. Hils på naboene dine! Et smil og et nikk er en liten gest for den enkelte, men tilsammen åpner det opp for et inkluderende og hyggelig borettslag.

Se naboene dine og tilby å hjelpe om det er noe. Hold opp en dør, hjelp til med en handlepose. Sterke hjelper svake – voksne hjelper unge!

Ser du søppel, plukk det opp og kast det. Vis at et godt bomiljø er verdt å ta vare på.

Ikke bare klag til styret, men gjerne gi ros på det du er fornøyd med. Styreverv i borettslaget er et frivillig verv. Er du ikke fornøyd med hvordan det er drevet, still til valg!

Still opp på arrangementer i borettslaget når du har mulighet til det.

Ønsker man et godt borettslag for barn, ungdom, voksne og eldre kan man starte med seg selv og sine holdninger. Vis raushet og takhøyde i stedet for irritasjon.

De små handlingene i hverdagen i det naboer passerer hverandre i borettslaget er det som utgjør borettslaget. Du er en del av ditt borettslag og er med på å forme det.

FLERE FORHOLD KAN VIRKE NEGATIVT PÅ Å SKAPE FELLESSKAP

Smålighet og lite toleranse overfor naboene. Vi er alle forskjellige på ulike måter. Takhøyde er derfor viktig.

Mangelen på gode møteplasser.

Lite engasjement for borettslaget.

Et styre som skal lage regler for alt, man blir redd for å trå feil!

På motsatt side; enkeltpersoner som gir blaffen i alle regler – skrevne og uskrevne. Viser ikke respekt og er uhøflige mot naboene. Forsurer miljøet.

Dårlig vedlikehold og søppel som blir liggende, viser at man ikke bryr seg.

Fellesområder der du blir sittende på «utstilling» og blir beglodd.

DUGNAD HAR EN EGENVERDI

– Kan vi organisere oss til et bedre fellesskap?

– Det vil jeg påstå. Det er for eksempel blitt stadig mer vanlig å sette bort oppgaver – kjøpe hjelp – som før ble utført sammen.

En positiv bieffekt av dugnader er at beboerne møtes. Oppgavene er en aktivitet som legitimerer grunnen til tilstedeværelse. Aktivitet som dugnader fungerer som et «interaksjonspåskudd» eller med andre ord en grunn til å snakke med hverandre. Spørsmål som «hvor skal jeg legge dette løvet?» gjør at man kommer i kontakt med naboer. På lik linje med når man lufter en hund eller har barn på samme alder. Det er legitime grunner til å stoppe opp og snakke sammen. Forskjellige aktiviteter som dugnader, grilling osv er kontaktskapende, og dermed påvirker borettslaget fellesskapsfølelse.

FYSISK TILRETTELLEGGING FOR ET GODT FELLESSKAP

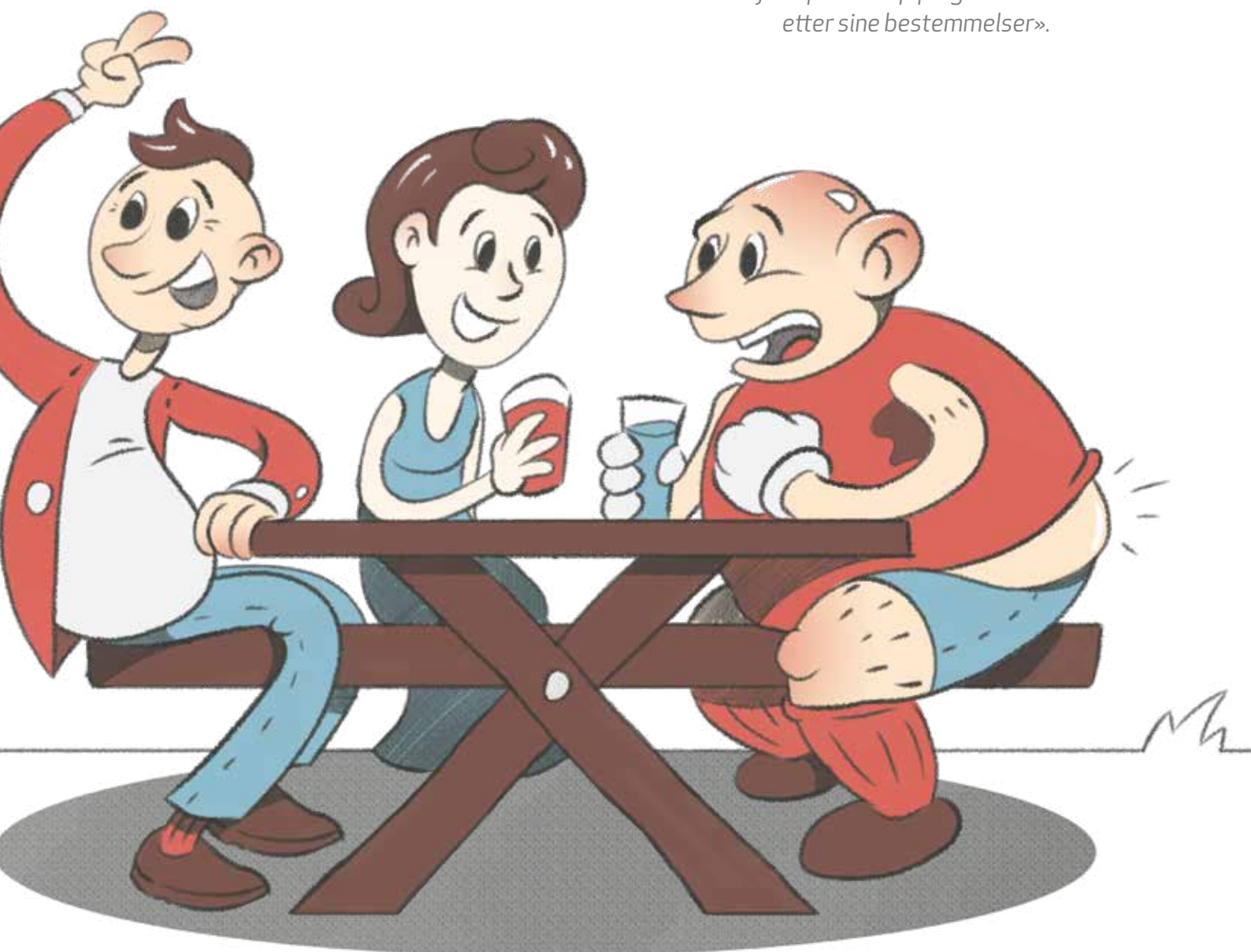
– Det er vesentlig at det tilrettelegges for både aktivitet og restitusjon i fellesområdene. Men husk at et slikt bomiljø skal dekke flere behov; en tolvåring skal spille fotball – en eldre dame ønsker ro på en benk, påpeker Ida Marie Henriksen.

Tiltak kan være god møblering av både uteområde og fellesområder inne. Møblering gjør at uformelle møter kan bli en lengere samtale fordi man kan slå seg ned på en benk.

Et annet tiltak kan være å tilrettelegging for små private parsellhager i fellesområdene. Parsellhager vokser i popularitet og gir grobunn for urban dyrking.

Et annet eksempel er felles griller, lekemuligheter for de minste barna og aktivitet

«Menneskene er skapt til å hjelpe hverandre.
Bare i vilje til fellesskap fungerer menneskelivet
etter sine bestemmelser».

for de litt større. En miks av beboere skaper et allsidig bruk og aktivitet. Å kjenne igjen andre beboere på daglig basis, kan gi en form for trygghet og forutsigbarhet.

FORSKNING PÅ AKTIVITET

– Sammen med professor i sosiologi, Aksel Tjora, har jeg forsket på forholdet mellom aktivitet i nabolag og grunner til å snakke sammen, og hvordan dette øker muligheten for at fellesskap dannes. Er det liten mulighet til aktivitet og få grunner til å snakke sammen, får vi det vi omtaler som et tapt fellesskap, sier Henriksen.

– Å tilrettelegge fysisk for fellesskap kan koste litt penger, og ofte er det utbygger som legger føringer. Flere fellestilbud vil utvilsomt styrke fellesskapsfølelsen i et borettslag.

FELLESROM

– Felles oppholdsrom i fellesområdet, er et eksempel. Dette kan være et lysthus, drivhus eller et partytelt – bare det gir den enkelte beboer mulighet til å arrangere større uformelle sammenkomster. Det er det viktige.

Borettslag burde også legge til rette for felles sykkelverksted og muligheter til å skylle av sykler inne. Det skaper et miljø; en felles aktivitet – og bidrar til trivsel for de sykkelinteresserte, mener Henriksen.

DETTE TRUER FELLESSKAPET

Ida Marie Henriksen sier at generelt lite aktivitet er truende mot fellesskapet.

– Hvis et borettslag bestemmer seg for å ikke ha dugnader og ikke tenker på det sosiale miljøet i borettslaget, fjerner man samtidig

muligheten for menneskene til å bli kjent med hverandre. Studier gjort av Ingeborg Grønning – med doktorgrad i sosiologi – viser at det finnes mange ønsker å ha mer kontakt med naboene, men uten aktivitet forvinner muligheten til å innlede relasjonen. Et fellesskap i borettslag handler om muligheten til selv å velge om man vil være en del av borettslagets fellesskap eller ikke.

– Er det positivt med forskjeller i borettslag?

– Det er positivt med et brett mangfold i nabolag fordi man blir kjent med forskjellige livesførsler som igjen skaper toleranse på tvers av klasse, etnisitet og livsfaser. Man formes av der man bor. Barn og unge tar gjerne til seg den stedsidentitet nabolaget bærer, sier Ida Marie Henriksen, stipendiat ved NTNU. – Et godt fellesskap er derfor også en investering i fremtiden. ••

Tips og triks: Slik dyrker du grønnsaker og urter på balkongen

Å dyrke urter og grønnsaker er enklere enn du tror, selv på en liten veranda eller et begrenset uteområde. Dyrkingsentusiast og blogger Maria Berg Hestad deler sine beste tips til å lykkes med egen grønnsakshage på veranda og balkong.

✍️ MAJA HÅBET

Maria er trebarnsmor og jobber til daglig som sivilingeniør, i tillegg til å være en entusiastisk hobbydyrker. – Selv har jeg en kjøkkenhage på rundt 300 kvadratmeter, som stadig utvides. Denne kjøkkenhagen forsyner oss med alle grønnsakene vi har behov for mellom juni og desember.

▲ Tomater er blant de vanligste grønnsakene å dyrke. Tomatplantene elsker sol og vann, og vil mest sannsynlig også gi frukt mot sommeren. Foto: iStock

Dyrking av egne grønnsaker og urter er ikke så vanskelig som mange tror, så lenge man gjør et godt grunnarbeid og legger forholdene til rette. Blogger og hobbydyrker Maria Berg Hestad høster egenproduserte urter og grønnsaker nesten hele året. Hun forteller at de viktigste forutsetningene for å lykkes er forarbeid og god jord.

– Det viktigste utgangspunktet for å lykkes med dyrking på veranda og balkong er å ha god jord. Dersom man skal kjøpe jord anbefaler jeg å kjøpe den dyreste man har råd til, men det er også enkelt å lage sin egen pottejord om man har tilgang på kompost, forklarer Maria. Hun forteller også at jord i pletter må fornyes hvert år.

DETTE KAN DU BEGYNNE MED

– Gulrot, sukkererter, en del urter og salat kan man så rett ut allerede nå, mens tomat må sås innendørs før de settes ut mot slutten av mai. Squash og agurk kan man godt vente til mai med å så, og potet settes ut når faren for frost er over, forklarer Maria. Så i små beger og beholdere i starten, og etter hvert som planten vokser setter du dem over i større pletter. Husk

også at det må være hull i bunnen, slik at overflødig vann kan renne ut.

TENK PÅ PLASSERING

For å lykkes med dyrking på balkong og veranda er det også svært viktig å tenke på plassering. – Prøv å utnytt plassen du har så godt som mulig, både i bredden og høyden. Plant gjerne flere ulike planter sammen, men plasser da de høyeste bakerst og de laveste foran slik at alle får tilstrekkelig med sol. Tomat vokser eksempelvis i høyden og blir gjerne litt tynne nederst, da er det fint å plante salat i samme krukke eller kasse, forklarer Maria. Når plantene settes ut anbefaler Maria å velge et lunt sted med gode solforhold. Skal man dyrke grønnsaker bør det være minimum 6 timer med sol per dag. Desto mer lys og sol, desto større blir avlingen.

BRUK STORE POTTER OG BEHOLDERE

Maria forteller at man bør tenke stort, selv når man skal dyrke på et begrenset område.

– Skal man lykkes med dyrking på veranda eller balkong bør man bruke så store pletter og beholdere som mulig. Gjerne pallekarmer om man har plass til det, og gjerne to i høyden.

Desto større volum per overflate, desto bedre holder beholderen på fukten. Det største vedlikeholdsarbeidet er vanningen, og planter du i store beholdere sparer du deg for mye jobb. – Dersom du har egen plen er ett av mine beste tips å legge et dekke av nyklipt gress på jorden. Dette hindrer avdunstingen med nærmere 90%, skaper en lysere overflate slik at plantene ikke blir like varme i solen og bidrar til å gjødsle jorden.

MANGE FORDELER

– Det vanskeligste er «babystadiet» til plantene, kommer du deg forbi dette er mye gjort. Smør deg med litt tålmodighet og ikke gi opp dersom du mislykkes. Plant gjerne flere sorter når du først er i gang, da blir ikke skuffelsen like stor dersom du mislykkes med en av avlingene dine.

– Noen av de mange fordelene med å dyrke selv er at næringsverdien er mye høyere når urtene og grønnsakene er helt ferske. Avlingene er også usprøytet og maten blir ikke minst ekstremt kortreist. Jeg tror også dyrkeren selv får stor helsegevinst av å bruke tid utendørs, og ved å omgi seg det grønne og være i kontakt med naturen. ♦♦

Her er Marias beste tips og triks

- Velg kun grønnsaker du vil spise, da blir gleden av å dyrke dobbelt så stor.
- Velg store krukker og beholdere, og sørg for at de har hull i bunnen.
- Sett gjerne krukkene på et fat eller brett, slik at det samles opp et lite vannreservoar.
- Dekk jorden med ferskt gressklipp gjennom sesongen. Dette holder på fukt og gjødsler jorden.
- Plasser de høyeste plantene bakerst og de laveste foran.
- Sørg for at plantene får tilstrekkelig med sol og næring.
- Blir sommeren tørr bør du vanne daglig for at grønnsakene og urtene skal ha nok vann.
- Utnytt plassen på verandaen ved å dyrke i høyden. Bruk gjerne hyller, krakker og ampler.

Vil du vite mer kan du besøke bloggen til Maria på www.detgronneskafferi.com

Festkake til maidager

Marsipankake med bærpynt betyr fest og feiring. Konditor Ida Marie Oterholt viser oss hvordan du kan imponere gjestene med en festkake som «flommer over» av bær. Siden vi er i mai, er fargene rødt, blått og hvitt, men selvfølgelig kan bærene varieres etter sesong og tilgjengelighet.

✍ NINA E. EVENSEN 📷 OLE BJØRN ULSNÆS

Ida Marie jobber i bakeriet på Eurospar Rugtvedt i Bamble. Hun loser oss blidt gjennom pyntingen av den lekre marsipankaka. – Dette er noe fleste bør greie, sier konditoren. – Alt er selvsagt lett hvis du vet hvordan du skal gjøre det, men bruk litt tid og vær nøye, så bør du kunne sette denne kaka på vårens festbord.

KAKEOPPSKRIFTEN – TANTE ELLENS SUKKERBRØD

- 6 egg
- 1 ½ kopp sukker
- 1 kopp mel
- 1 kopp potetmel
- 2 ts bakepulver

Visp egg og sukker. Bland det tørre sammen, og sikt det oppi eggedosisen. Bland forsiktig, men godt, sånn at alle klumper er borte.

Sett i kald ovn på rist nederst i ovnen. Stek på 175 grader i 40 minutter.

– Legg merke til at det er like mye potetmel som mel, sier Ida Marie. – Det er min erfaring at kaka blir stødigere og finere med potetmel.

TIL KAKEPYNTINGEN

- 7,5 dl pisket kremfløte
- vaniljekrem, bruk gjerne ferdigkjøpt
- bringebærsyltetøy
- melk eller juice
- 2 pølses ferdigkjøpt marsipan
- jordbær, bringebær og blåbær
- 1 ark bakepapir

– Del sukkerbrødet i tre lag. Hvis du ikke greier å dele det i tre, går det fint med to lag, men jo flere lag, jo mer smak. Bruk palett, råder Ida Marie. – Jeg greier meg ikke uten palett og deigskrape. Palett er en flat kniv, et konditorredskap, som det er blitt vanlig å føre i butikker der de selger kjøkkenredskap.

Hvert lag kan dynkes med juice eller melk. Bruk gjerne tropisk juice. Hvis du lager kaka dagen før, trenger du ikke dynke. Det er egentlig en fordel å lage kaka i forveien. Da rekker smakene å sette seg.

Legg første lag av kaka på et fat, og smør på et jevnt lag med bringebærsyltetøy. Bruk palett og smør helt ut i sidene. Legg et tykkere

lag med vaniljekrem over. Oppå vaniljekremen legges et lag med fløtekrem. **(Bilde 1)**

Andre lag av kaka fylles med et lag bringebærsyltetøy og et lag fløtekrem. Legg så på det tredje kakelaget. Nå skal kaka dekket av fløtekrem. – Mange synes det er vanskelig. Jeg foretrekker å begynne på siden, holder paletten rett opp og ned og legger på litt krem av gangen. **(2)** Jeg jobber meg sakte rundt, smører ikke opp og ned, men langs kaka. Ikke smør kremen helt ned til fatet. Jeg avslutter med krem på toppen og passer på at laget er jevnt og går helt ut til kanten. Så avslutter jeg med en runde rundt kaka og ser til at alle sprekker og hull i kremen er dekket.

– Nå kommer noe av det viktigste, sier konditoren. Hun tar et bakepapir og tegner en sirkel ved hjelp av en skål eller et fat. Sirkelen må være mindre enn kaka. Hun markerer sirkelen med sort tusj, klipper den ut og legger den sentrert oppå kremen. – Papiret skal ligge mellom kremen og marsipanen. **(3)** Tusjstreken viser hvor jeg skal skjære når jeg skal åpne marsipanlokket. Papiret gjør at kremen ikke klistrer seg til marsipanen.

MARSIPANLOKKET

Kna marsipanen godt, og form den til en flat runding. Bruk like gjerne mel som melis til utkjevlingen, det børstes bare av til slutt. Snu og mel ofte. Kjevl gjerne marsipanen litt for stor. Det er godt å ha litt å ta av hvis du skulle legge lokket skjevt på. Jobb for å få jevn tykkelse. Velg den peneste sida opp.

– Det kan være vrient å legge på lokket ved å bruke hendene, sier Ida Marie. – Du kan brette og rulle lokket på kjevla og så rulle det på plass. (4) Jeg stryker forsiktig for å klemme ut luftbobler på toppen. Langs kanten bruker jeg hendene, drar marsipanen og former den rundt kaka. Restmarsipanen fjernes med paletten.

FINISH

Bruk en liten, skarp kniv og skjær i lokket der bakepapiet med tusj-sirkelen ligger. Del sirkelen i åtte slik du deler en pizza. Plukk opp hver «snipp» og brett/rull den bakover. (5) Til slutt plukker du ut bakepapiet.

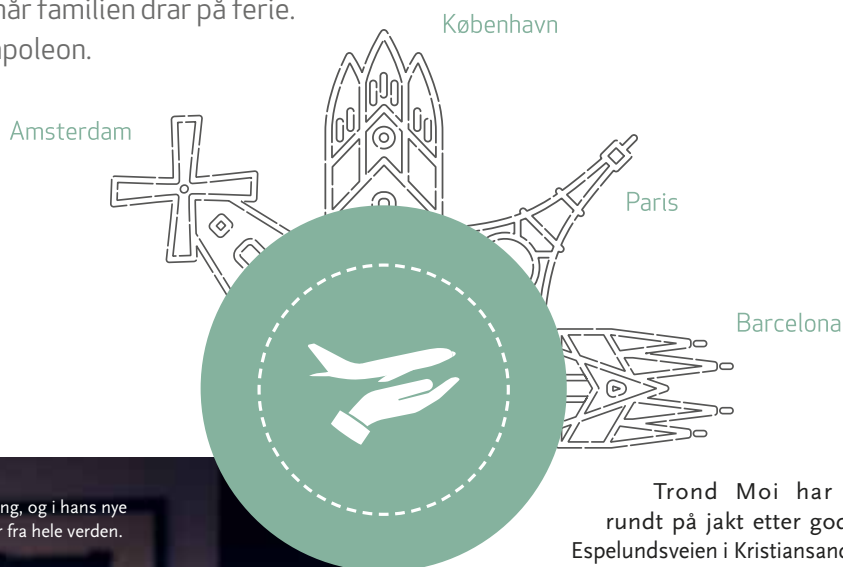
– Jeg liker å sprøyte på litt ekstra krem i åpningen, smiler Ida Marie. – Og så er jeg fan av å beholde det grønne på jordbæret. Fargene gjør seg på kaka. Ellers fyller jeg raust på med blåbær og bringebær. (6) Konditoren avslutter arbeidet med å holde en sikt med melis høyt over kaka. Så gir hun bær og marsipan et forsiktig dryss.

Med mat som reisemål

Biff i Amsterdam, sjømat i Biarritz, bondekost i Cotignac, vegetar i Stockholm eller en tur ut til øya Hydra ved Flekkefjord? Trond Moi har mat som reisemål når familien drar på ferie. Helst følger han fotsporene til Napoleon.

✍ EMMA THERESE HANSEN

Trond Moi spiser gjerne i både New York og Hong Kong, og i hans nye kokebok Hjemme hos Moi har han samlet oppskrifter fra hele verden.

Trond Moi har reist verden rundt på jakt etter gode smaker. Fra Espelundsveien i Kristiansand til Hong Kong, Mexico, New York og Frankrike har veien vært kort til mektige smaksopplevelser. Retter har krysset landegrenser, men mesterkokken blir visst aldri utlært. I passet hans står «evig kokkelæring» fortsatt oppført som yrke. Og han er ikke den eneste som jakter på gode matopplevelser i ferien. Grunnen til at matreiser nå har blitt en ny trend blant nordmenn, tror han ligger i den norske folkesjela.

– Vi er jo en nasjon av eventyrere! Det ligger i det norske blodet å reise ut. Jeg tror folk er interessert i gode matopplevelser, og når vi drar til nye destinasjoner og finner spennende spiseplasser der, så blir vi også enda mer hekta på mat.

DRØMMEN OM FRANKRIKE

Trond Moi takket i sin tid nei til å jobbe for selveste Paul Bocuse. Han valgte bort Lyon til fordel for en liten fransk landsby: Eugénie-les-Bains. Veien videre gikk via kokkelandslaget og Gastronomisk institutt i Stavanger. I løpet av 20 år har Moi og kompanjong Toralf Bølgen åpnet 7 restauranter og skrevet flere kokebøker sammen. Trond Moi har mange favorittreisemål, men bare én stor drøm, nemlig å åpne Bølgen & Moi i en liten by i Frankrike.

– Det kommer til å skje! svarer han kjapt og overbevisende.

BASKERLANDS BESTE MATOPPLEVELSER

Moi snakker varmt om vinen i Bordeaux, sjømaten i Biarritz innerst i Biscayabukta, om Baskerland på både fransk og spansk side med San Sebastian som et av høydepunktene.

– I Bordeaux og Baskerland har du gode vinområder og mange gode råvareprodusenter. Du finner både eksklusive restauranter og et stort utvalg av enkle og gode spisesteder.

Familiens favorittsted er likevel den lille byen Eugénie-les-Bains, som ligger en drøy times kjøring unna Biarritz. Her kan du bade i naturlige kurbadkilder, bo i kongelige omgivelser og spise på stjernerestauranten til mesterkokk Michel Guérard,

Trond Moi (49), norsk mesterkokk og vinkelner fra Kvinesdal. Eier restaurant-kjeden Bølgen & Moi. Gift med Elisabeth Hagen-Moi. Bosatt i Kristiansand sammen med sønnen Thilo Tobias (12) og Elisabeths datter Emilie Hagen-Perssen (18).

▲ På eiendommen til restauranten kan du bade i naturlige kurbadkilder, bo i kongelige omgivelser og overnatte i et kloster fra 1700-tallet. Foto: Xavier Boymond

◀ I Eugénie-les-Bains utenfor Biarritz har Trond Moi funnet sitt paradisi. Her ligger stjerne-restauranten til mesterkokk Michel Guérard. Foto: Celine Clanet

Trond Mois tidligere læremester.

– Er det et sted du skal besøke før du dør, så er det bistroen og stjerne-restauranten til Michel Guérard i Eugénie-les-Bains.

Restauranten har tre Michelin-stjerner, og i løpet av samtalen er det dette stedet Trond Moi snakker varmest om. Kanskje er det nettopp her han om noen år virkeliggjør drømmen sin.

STJERNERESTAURANT MED HISTORISK SUS

Det var i 1861 at keiserinne Eugénie, Napoléon III's spanskfødte dronning, la sin elsk på stedet som senere skulle bli oppkalt etter henne. Hundre år etter hennes opphold blir huset pusset opp, og et hotell åpner her. Etter hvert forelsker hoteleieren Christine seg i mesterkokken Michel Guérard, kjent for La Nouvelle Cuisine og La Grande Cuisine Minceur. Restauranten de etablerer mottar noen år senere tre Michelin-stjerner. I dag består eiendommen av hele sju hus. I hovedhuset ligger stjerne-restauranten, 23 rom og suiter. Du kan også overnatte i et kloster fra 1700-tallet. Et eget spa ligger bak hovedhuset. I den rustikke kafeen «Mère Poule» (Hønemor) kan du spise hjemmelagde kaker – både salte og søte utgaver. Og kanskje frister et lite kokkekurs? Stedet har en egen kokkeskole som både utdanner profesjonelle og arrangerer kurs for amatører. Vil du heller slappe av og la andre ta seg av maten, kan du nyte gåselever, trøffel, østers, hummer og lammelår. Forretter fra 55 Euro, menyer fra 198 Euro.

Høres det litt dyrt ut? Trond Moi har flere favoritter i Frankrike: – Besøk fjellene i Provence og landsbyen Cotignac, et lite stykke unna maseturismen på Rivieraen. Her finner du det ekte Provence med fine vinområder og lokale markeder. Man blir enda mer hekta på Frankrike når man får oppleve det ekte franske landkjøkkenet. Landet har et fantastisk utvalg av enkle, rimelige og gode restauranter, gjerne samlet rundt torget i de små landsbyene. Se hvor de lokale går og spiser!

5 MATBYER I EUROPA

Selv om Trond Moi er frankofil, har han flere tips om gode matdestinasjoner i Europa.

– Paris og Barcelona er opplagte matbyer, og København er en favoritt. Men jeg har også vært flere ganger i Amsterdam det siste året, og byen har mange kule cocktailbarer og restauranter. Liker du biff, besøk Mister Porter steakhouse som ligger på toppen av W Hotel i Amsterdam. Her får du i tillegg en fantastisk utsikt over byen.

Moi har også sansen for Spania som reisemål. Dessuten er prisene hyggeligere her.

– Jeg har fått noen favoritter blant annet i Alicante, som La Taberna del gourmet og La Finca, en restaurant på fine dining-nivå.

I Torrevieja spiser han gjerne på El Mesón De La Costa. – Restauranten er helt fantastisk på kjøtt-, grill- og sjømat.

MEDLEMSFORDELER:

Hotell for medlemmer

Få 2 % bonus og opptil 50 % rabatt* på over 140.000 hoteller i hele verden gjennom din medlemsfordel hos Hotell for medlemmer. *Sammenlignet med bookingsider med like betingelser.

Thon Hotels

Du får 12 % rabatt på ordinær pris alle ukens dager hos Thon Hotels, og du har fri kansellering samme dag frem til kl. 16.00. Du kan betale for oppholdet på hotellet. Velg boligbyggelag på fordelerformedlemmer.no og logg inn på Min side for å bestille hotellovernatting til medlemspris.

Forsikret på reisen?

Kjøp helårs reiseforsikring med 2 % bonus på forsikringformedlemmer.no. Når du betaler over 50 % av transportkostnadene med Kredittkort for medlemmer er reiseforsikring inkludert. Les mer og søk på kredittkortformedlemmer.no. ••

TROND MOIS TURTIPS

Frankrike:

Les Prés d'Eugénie – Michel Guérard
334 Rue René Vielle, 40320 Eugénie-les-Bains, France
www.michelguerard.com

Spania:

La Finca
Partida de Perleta 1-7, 03295 Elche (Alicante)
www.la finca.es

La Taberna del gourmet
Calle San Fernando, 10, 03002 Alicante
www.latabernadelgourmet.com

El Mesón De La Costa
Calle Ramón y Cajal, 27, 03182 Torrevieja
www.elmesondelacosta.com

Nederland:

Mr Porter på W Hotel
Spuistraat 175, Amsterdam, 1012 VN, Netherlands
www.mrportersteakhouse.com

Sverige:

Rutabaga
Grand Hôtel Stockholm
Södra Blasieholmshamnen 8, Box 164 24
www.grandhotel.se/en/food-beverage/mathias-dahlgren/rutabaga

Norge:

Credo Lilleby, Ladeveien 9 (389,56 km)
7066 Trondheim, Norway
www.restaurantcredo.no

Kongshamn bryggerrestaurant
Reinferdalsveien 35, 4432 Hidrasund
www.kongshamn.no

Til livets høgdepunkt

Damaskkjøl

Løken

Vest-Telemark

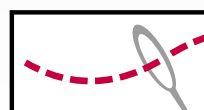
Ringerike

Østfold

Sjå vårt store utval av bunader og
finn din næraste forhandlar på
solhjell.no

Leveringstid på bunader er 6 - 8 veker.

ANNO 1947

SOLHJELL®
BUNADER

SOLHJELL.NO

Kryssord & Sudoku

Tre vinnere av kryssord får fem Flax-lodd hver, og i tillegg deler vi ut fem Flax-lodd til tre vinnere av sudoku.

Merk konvolutten med Kryssord 2-2018 eller Sudoku 2-2018. Svaret sendes til TIBE, postboks 473, 6401 Molde. Svar kan også sendes på epost til: bomagasinet@tibe.no.

Innsendingsfrist 6. august 2018.

LØSNING KRYSSORD NR. 1, 2018

								A				
					→	H	I	P	↓	A	M	
						A	R	E		H	V	A
	O					R	E	N	A	U	L	T
	B	U	S	S	E	R		D	R		E	
Å	L	T	O	R		B	E	R	O	R		
	I	R	A	N		S	A	L	A	M	I	
	G	E	B	Y	R	E	N	E	↓		A	
N	A	G	E		O	L	E		F	U	L	
	T	A	N	K	S		B	L	O	T	E	
	O	D		A	S	U	R		R	Å	R	
	R	↑	E	R	E	S	Y	L	←	N		
M	I	R	E		E	T	E		D	Å		
	S	K	O	R	S	T	E	I	N	E	R	
	K	O	S		U	T	R	E	N	T	E	

Vinnere kryssord 1/2018:

Jofrid Sæbøe, Vangjordet 22, 1540 VESTBY
Karin Hestvik, Falkåsvn. 18A, 3960 STATHELLE
Gerd Olsen, Gamlegrensa 8B, 3747 SKIEN

Vinnere sudoku 1/2018:

Anne Lise Samuelsen, Odinsvei 2, 4846 ARENDAL
Jostein Holmsnes, Haraldstunet 40, 5515 HAUGESUND
Kåre Bjerkevoll, Sollivn. 101B, 6414 MOLDE

				XORD .no	EN LAUREL	KOLOR- ERER	HEVET SEG	50	BRUN- ALGE	BYGEN	KIKK- EREN
				TINTE							
				GRIPES				KAFFE- MERKE MUSIKAL			
	↓	↙		UJEVN FORRÅD	KIRKE- BORDET FOR- TÆRE						
GROT- TENE								FORNUFT BOKSEN			
TITTE- KASSE											
↖				KRØLL- ALFA TEVLING		HORDE HALVAPE			TANKER	?	
HIMMEL- VESEN							TRÅKK (fl.) DELE UT				
↖					FLÅTE- AVDELING MAGASIN						
BRITISK ROCKE- GRUPPE	↓			BAKDEL DELSTAT I USA				OMRÅDE HELTE- DIKT			
↖					RUND- REISEN SINT						BEDRA
FOR- STERKE								KOSTNAD ROKKER			
HYLLE						NYHETS- BYRÅ	FLOSS BØKER		STATER GRIPER		
SPURTE	↗										↗ BØKER
BE- BYGGE	↘							FØLT			
OTTE					NR. 2		BEFØLTE				

Lett

		7	5		8			
	5			3		4		8
4		8						9
				5		9		
					4	3	2	
		3	6					7
8	7				6	2	4	
			3	8	7			
	3	6			5		8	1

Middels

2			6		4			
		9	8	7				
	3	6					8	
7		3						
					6	2	9	
			1		9	5		
	7							
		4				9	2	
					2	4		3

Jeg har løst det!

Fyll ut kontaktinformasjonen
din nedenfor og kryss av.

Navn _____

Adresse _____

Postnr./Sted _____

☐ KRYSSORD

☐ SUDOKU

Elbil i borettslag og sameier

Elbil står på ønskelisten til stadig flere. I NBBL får vi for tiden mange spørsmål knyttet til elbil og lading, og vi opplever at det er et stort engasjement rundt dette i boligselskapene.

I borettslag og sameier parkeres biler som regel i felles parkeringsanlegg, og det oppstår i den forbindelse en rekke spørsmål:

- Kan styret nekte å lade bilen i garasjen?
- Kan det lades i vanlig stikkontakt?
- Hvem skal betale for strømmen?

NY REGEL VEDTATT FOR SAMEIER

De fleste ønsker å lade bilen når den står hjemme og Norsk Elbilforening mener at det også er den mest miljøvennlige løsningen. Men i mange boligselskaper er det ofte ikke tilrettelagt for ladning, så hjemmelading er ikke så enkelt å få til. For å sikre beboerne lademulighet, vedtok Stortinget en ny regel i eierseksjonsloven som sikrer beboere i sameier mulighet til å tilrettelegge for hjemmelading.

HVA MED BORETTSLAG?

Borettslagsloven har foreløpig ingen bestemmelse om dette, men Stortinget har bedt regjeringen om å lage tilsvarende regler for borettslag. Det er forventet at den er på plass innen relativt kort tid. Så selv om eierseksjonslovens elbil-bestemmelse ikke gjelder i borettslag,

gir den sannsynligvis en god pekepinn på hva som kommer.

INNHALDET I BESTEMMELSEN

Det følger av eierseksjonsloven § 25 første ledd andre punktum at:

En seksjonseier kan med samtykke fra styret anlegge ladepunkt for elbil og ladbare hybrider i tilknytning til en parkeringsplass seksjonen disponerer, eller andre steder som styret anviser. Styret kan bare nekte å samtykke dersom det foreligger en saklig grunn.

HVORDAN GÅ FRAM?

Før seksjonseieren går i gang med installasjonen må hun søke styret om lov. Styret kan bare nekte å samtykke dersom det foreligger saklig grunn.

HVA ER SAKLIG GRUNN?

Innsigelsen må være dokumenterbar. En generell frykt for at elbiler er mer brannfarlig enn andre biler er ikke tilstrekkelig grunn til å nekte. Men dersom seksjonseierens forslag til løsning ikke er faglig forsvarlig, for eksempel at det foreslås å bruke alminnelig stikkontakt, mener jeg styret må ha saklig grunn til å nekte. Direktoratet for sikkerhet og beredskap har informasjon om krav til anbefalte løsninger på www.dsb.no.

Styret må også kunne avslå søknaden dersom lading vil være umulig med mindre sameiet må installere eller oppgradere felles infrastruktur.

HVEM SKAL DEKKE KOSTNADEN?

Installasjon av ladepunkt skal ikke påføre kostnader for de andre seksjonseierne: den som ønsker dette må betale infrastrukturen selv. Dette gjelder både installasjonskostnader, vedlikehold og strømforbruk.

FELLES INSTALLASJON I BOLIGSELSKAPET

I mange boligselskaper er det aktuelt at fellesskapet sørger for fellesinstallasjoner og dekker kostnaden ved dette. Om dette kan vedtas av styret eller må bringes inn for generalforsamling/årsmøte med krav om to tredjedels flertall, er avhengig av hva som skal gjøres. Styret kan i de fleste tilfeller vedta oppgradering av eksisterende anlegg, men er det snakk om en kostbar nyetablering av infrastruktur kreves det vedtak i generalforsamlingen eller årsmøtet. ••

AV ELISABETH AAS NILSEN
ADVOKAT, NBBL

Fire tips til deg som er bekymret for renteøkning

Mange frykter høyere boliglånsrente. Men hvor hardt vil renteoppgangen ramme din lommebok?

Nå begynner det å gå opp for folk at perioden med historisk lave renter går mot slutten. Den økonomiske utviklingen både internasjonalt og her hjemme er sterkere enn på lenge og slikt blir det høyere renter av.

FØRSTE RENTEØKNING ALLEREDE ETTER SOMMERFERIEN

Norges Bank antar at det kommer et rentehopp allerede etter sommerferien. Fram mot utgangen av 2021 forventer de at renten har steget 1,75 prosentpoeng.

Norske husholdninger har i dag godt over 3 000 milliarder i gjeld. Det utgjør om lag 1,3 millioner per husholdning, og langt over to ganger husholdningenes gjennomsnittsinntekt.

En renteøkning på 1,75 prosentpoeng gir en årlig ekstraregning på i overkant av 20.000 per husholdning. Tallene skjuler imidlertid store forskjeller. Andelen med bekymringsfull høy gjeld har økt betydelig de siste årene.

HVA BETYR RENTEØKNINGEN FOR DEG?

Det er fornuftig å ha et bevist forhold til hva de kommende renteøkningene vil ha å si for dine månedlige utgifter. Rentekostnaden øker naturligvis tilsvarende renteøkningen minus skattefradraget på 23 prosent. Slik vi ser i kolonne 2 i tabellen nedenfor.

Men med et annuitetslån vil en renteøkning automatisk «skyve ut» avdragsbetalingene senere i låneperioden. Det betyr at avdragsbyr-

den øker mot slutten av lånets løpetiden. Ergo, faller spareraten og din månedlige likviditet reduseres ikke tilsvarende rentekostnaden. Tabellen under viser hvordan dine månedlige utgifter blir per million du har i boliglån gitt ulike rentenivåer. Beregningene er basert på 25 års løpetid.

FIRE TIPS TIL DEG SOM ER BEKYMRET:

1. Prut på renten eller bytt bank. Sjekk hvilken rente du bør ha på finansportalen.no.
2. Er du bekymret for renteøkninger, bind renten på hele eller deler av boliglånet.
3. Budsjett bedrer oversikten i privatøkonomien og gjør det lettere å se hva du kan spare.
4. Benytt dagens lave rente til å bygge deg opp en buffer i husholdningsbudsjettet. ••

Lånebeløp: 1 million Løpetid: 25 år	Månedlig rentekostnad etter skatt	Månedlige avdrag (egen sparing)	Månedlige utgifter per million i lån, etter skatt
Dagens rente på 2,0%	1.284	2.572	3.856
Hvis renten stiger til 3,0%	1.925	2.242	4.167
Hvis renten stiger til 3,75%	2.406	2.016	4.422
Hvis renten stiger til 4,5%	2.888	1.808	4.696

CHRISTIAN F. BJERKNES
RÅDGIVER, NBBL

ALLTID KVALITET OG LAVE PRISER!

FCC PERFORMANCE 3+1
GASSGRILL

3 BRENNERE + SIDEBRENNER

12 ÅRS
GARANTI

Skriftlig garanti på
farge og glans for
hele huset

OPPTIL 3 ÅRS HOLDBARHET

SOM
VIST PÅ
TV

WORX ROBOTKLIPPER
LANDROID S 7001

- BORD + 4 STOLER
- 100% RUSTFRI

AMSTERDAM SPISEGRUPPE

OBS BYGG MOLDE
7-20(9-18)

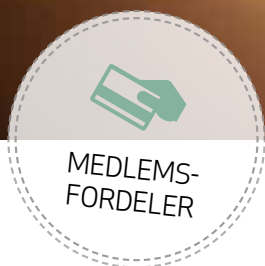
Spar penger på alt du handler hos Coop.
Husk å bruke medlemskortet ditt!

Obs
BYGG

H A N D L E P Å N E T T O B S B Y G G . N O

STILFULL MUSIKAL PÅ TEATRET VÅRT!

Jenny Langlo har hatt stor suksess som Cosette i Les Misérables på Folketeatret i Oslo, og nå går hun inn i en av hovedrollene til Teatret Vårt sin oppsetning av musikalen *Maratondansen*.

– Jeg gleder meg til å være med i denne musikalen! Timinga klaffet perfekt slik at jeg får denne muligheten til å være en del av Teatret Vårt sin oppsetning innimellom jobber og studier. – Det blir fantastisk å få synge kjente jazzklassikere og å være en del av teamet i en så stor satsning, sier Jenny.

Jenny sjarmerte publikum da hun vant Idol. Hun bor nå i Oslo og studerer psykologi, men er opprinnelig fra Stordalen på Sunnmøre. – Blir kjekt å komme hjem! Gleder meg til å møte publikum i Ålesund, Molde og Kristiansund. Det levende møtet mellom scene og sal er noe vi alle – både vi på scenen og publikum i salen – tar med oss videre. Det blir noe helt eget når settingen er så nær.

MUSIKALSK REALITY

I *Maratondansen* møter du deltakerne i en dansekonskurranse under depresjonen på trettitallets USA. Det danseparet som holder seg oppe lengst vinner penger og kan kanskje bli oppdaget av en talentspeider fra Hollywood. Drømmen om rikdom og berømmelse driver danserne lenger og lenger mot randen av det som er menneskelig verdig. Det er en fortelling om menneskeverdet og frihetens pris i en kynisk verden i økonomisk nedgang. – I *Maratondansen* ser vi starten på dagens reality-TV, hvor ekte menneskers drømmer og håp som knuses eller går i oppfyllelse mens vi ser på, sier teatersjef Thomas Bjørnager om forestillingen.

forestillingen ved å gi nytt liv til en rekke kjente jazzstandardlåter. Et stort ensemble med skuespillere fra Teatret Vårt og blant annet Jenny Langlo, Ina Breivik og Sara Fellman, bandet og 10 dansepar fra Molde, tar deg med på en stilfull tidsreise til jazzens barndom.

ARBEIDERHISTORIE PÅ TURNÉ

Maratondansen har premiere på Arbeideren kulturhus i Ålesund i forbindelse Høstscena 2018. Musikalen vil skreddersys Arbeiderforeningens festivalsal, som i over hundre år har vært en viktig del av Ålesunds puls. Her har ålesundere møttes for å forelske seg eller slåss. For å danse og drømme. For å merke byens puls. Etter en spilleperiode i Ålesund, vil musikalen settes opp i Kristiansund og i Molde.

Spilleperiode Molde: 17. – 28. oktober.

LOKALT STJERNETEAM

Jazztrompetist Ole Jørn Myklebust fra Eidsdal er utdannet fra Norge Musikkhøgskole og jobber som musiker, produsent og komponist. Han har jobbet med Mari Boine, Unni Wilhelmsen, Jonas Fjeld for å nevne noen. Han skal lede livebandet der også pianist Bjørnar Myhr blir å finne. Bandet tar oss til 30-tallet og setter den musikalske rammen for

MOBOS MEDLEMSFORDEL

MOBOs medlemmer kan glede seg til Teatret Vårt sin storsatsing! Medlemmer av MOBO får gruppepris på kjøp av to enkeltbilletter på *Maratondansen* og alle Teatret Vårt sine øvrige egenproduserte forestillinger. Billetter bestilles ved å sende epost til billett@teatretvart.no eller kjøpes i billettluke på Plassen. Husk å ta med medlemsbevis. ••

BENYTT DEG AV MEDLEMSFORDELENE

Ferdig pruta!

Den som er medlem i et boligbyggelag, kan få rabatt og bonus i butikker over hele landet – samt på ulike kulturtilbud. Medlemsfordelene gir deg muligheten til å spare penger på det du likevel skal kjøpe.

✍ TERJE HEGGEM 📷 JENS LYGSTAD

For å få rabatt viser du frem medlemskortet ditt i kassen. Der du får bonus, drar du medlemskortet ditt eller registrerer bankkortet i betalingsterminalen. Husk at du først må aktivere ditt medlemskort, men straks det er gjort registreres bonusen fortløpende.

Når du handler hos våre samarbeidspartnere, samler du bonus. Denne bonusen settes inn på din bonuskonto, og så snart du har opptjent mer enn 100 kroner, kan du enkelt overføre beløpet til din egen bankkonto.

SPORT OG FRITID

Et av de nye tilbudene til våre medlemmer er G-Sport og G-Max – begge lokalisert til Moa. G-MAX er store sportsvarerhus som inneholder absolutt alt av sport, for både nybegynnere og entusiaster. G-MAX fremstår som et sportsel dorado uten sidestykke og appellerer til alle typer utøvere og disipliner. Med rikelig plass til å vise alle typer utstyr og bekledning, er kjeden en kilde til inspirasjon og en gjennomarbeidet salgsmaskin. G-MAX representerer Norges

største innkjøpssystem for sportsartikler og gir kunden minimale priser i kombinasjon med stort utvalg og fagkompetanse. Handler du på G-Sport og G-Max – begge på Moa – får du 5 % bonus på alt – og 10 % rabatt på ordinære varer. Unntatt rabatt er Head Racing, pakketilbud, våpen, ammunisjon, optikk og elektronikk.

Foreløpig er ikke G-Sport i Roseby og Intersport i Storsenteret omfattet av den gunstige ordningen for våre medlemmer.

BYGG OG OPPUSSING

Monter i Molde er et av regionens ledende byggevarehus – og er et av de andre nye tilbudene til våre medlemmer. Hos Monter finner du alt som kreves til ombygging, kjøkken og flis. Hos Monter får du 5 % bonus på hele kjøpet – dette gjelder også tilbudsvare.

– Etter at Flisekompaniet ble fysisk samlokalisert med oss, opplever våre kunder et enda mer sammensatt tilbud, sier daglig leder i Monter i Molde, Tore Bringslid. – Monter i Molde har lange tradisjoner ettersom det er

▲ MFKs kamper gir god underholdning – til gunstig pris for MOBO-medlemmer!

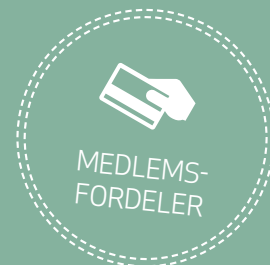
▲ Monter gir gode rabatter til MOBO-medlemmene; fra venstre daglig leder Tore Bringslid, Jannicke Solli og Odd Kjell Aarønes

en forlengelse av A. Lønseth – drevet som familiebedrift gjennom generasjoner. Vi forsøker hele tiden å opprettholde et faglig høyt nivå hos våre ansatte slik at våre kunder skal få faglige gode svar på sine spørsmål.

KULTUR

Våre medlemsfordeler har også et sterke navn innen kultur; Teatret Vårt og Molde Fotballklubb – er to av de mest attraktive kulturtilbudene i vårt område.

Molde Fotballklubb har i de siste årene vært i den absolutte toppen i norsk fotball – og lite tyder på at sesongen 2018 skal bli noe unntak! Som medlem får du kjøpe sesongkort til ekstra gunstig pris; ved fremvisning av gyldig medlemskort (framvises ved adgang/billettkontroll) kjøpe unummererte sesongkort til MFKs hjemmekamper i Eliteserien til følgende priser; Felt J-øvre, T-øvre, U-øvre kr 1 299,- og Felt J-nedre, T-nedre til kr 1 149,-. ••

— Medlemsfordeler i MOB0 2018 —

Som medlem får du tilgang til en rekke gode medlemsfordeler. Det skal lønne seg å være medlem i MOB0! Medlemskortet må være aktivert for å få bonus og rabatt. Her er en oversikt over lokale medlemsfordeler. Se oversikt over alle dine fordeler på www.fordelskortet.no/moreogromsdal/

POWER 5% bonus på alle varer i utvalgte butikker	MONTÉR 5% bonus på hele kjøpet (gjelder også tilbudsvarer)	MEDLEMSSTRØM FRA POLARKRAFT En strømvatle for medlemmer som gir lave priser i lavprisperioder og stabile priser i høyprisperioden.
MODENA FLISER 5 % bonus på alle varer, også kampanjer. 10 % rabatt på ordinære varer	HTH KJØKKEN MOLDE 2% bonus på alle varer 10–20% rabatt på enkelte varer	TEATRET VÅRT Gruppepris på kjøp av inntil to enkeltbilletter på Teatret Vårts egenproduserte forestillinger.
FLÜGGER FARVE 20% rabatt (gjelder ordinære varer) 5% bonus på alle produkter (gjelder også kampanjer og tilbudsvarer)	LAMPEHUSET 5% bonus på alle produkter (gjelder også kampanjer og tilbudsvarer) Bonusen gjelder også i Lampehusets nettbutikk, og her er det viktig at du registrerer medlemskortnummer (9 siffer) ved betaling.	SECTOR ALARM Fri installering av grunnpakken ved kjøp av ny boligalarm 10% rabatt på tilhørende månedlig vekttertjeneste Rabatten kan ikke kombineres med andre rabattordninger i Sector Alarm
MOLDE FOTBALLKLUBB Medlemmer kan mot framvisning av gyldig medlemskort kjøpe unummererte sesongkort til MFKs hjemmekamper i Eliteserien. Medlemskortet fremvises ved adgang/billettkontroll.	HURTIGRUTEN 5% bonus på alle reiser over et døgn med Hurtigruten. Spar opptil 40% på reiser langs norskekysten. På reiser opptil 4½ døgn langs norskekysten har vi ekstra gode priser når du bestiller din reise 0–30 dager før avreise. Tilbudet gjelder året rundt.	DEKK1 5% bonus og kampanjepriser på dekk og felger 10% rabatt og 5% bonus på dekkservice 10% rabatt og 5% bonus på dekkhotell med hjulskift 5% bonus på Brenderup hengere og tilbehør Gratis første sesong på dekkhotell
THON HOTELS 12% rabatt på ordinær pris inkludert frokost Rabatten gjelder alle dager. Fri kansellering samme dag frem til kl. 16.00. Oppholdet kan betales på hotellet. For å få tilbudet må du booke overnatting på Thon Hotels.	INTERSPORT, G-MAX OG G-SPORT 5% bonus på alle varer 10% rabatt* på ordinære varer *Rabatt gjelder ikke Head Racing, pakketilbud, våpen, ammunisjon, optikk og elektronikk. Tilbudet gjelder kun i utvalgte butikker.	HOTELL FOR MEDLEMMER 2% bonus på alle bestillinger. Opptil 50% rabatt* på over 140.000 hoteller i hele verden med prisgaranti. *Sammenlignet med andre bookingsider med like betingelser.
STEINSPRUTEN BILGLASS 20 % bonus og 10 % rabatt på DAB-radio i bil Verdikupong kr 250 og kr 100 i bonus på reparasjon av glass Bonus kr 350 på bytte av glass 20% i bonus på øvrige produkter	VVS TEAM AS 3% bonus og 5% rabatt på timesats dagtid 3% bonus og 15% rabatt på synlige produkter baderom og sanitærutstyr* 3% bonus og 20% rabatt på rør og deler *Enkelte nettopriserte varer er unntatt rabatt	FORSIKRING FOR MEDLEMMER 2 % bonus ved kjøp på nett 50 % startbonus på første bil Innboforsikring til medlemspris Reiseforsikring fra Europeiske – en del av If
	KREDITTKORT FOR MEDLEMMER Gode forsikringer inklusive reiseforsikring, prisgaranti og uhellsforsikring Bonuskalender gir deg 5% ekstra bonus hos en ny leverandør hver måned. Nettbonus i over 50 nettbutikker og rentefri kreditt i opptil 45 dager. Ingen årsavgift verken første eller påfølgende år.	

Alle rabatter gjelder på ordinære priser.

* Bonus gjelder alle produkter/tjenester som leverandøren tilbyr, også kampanjer og produkter/tjenester som allerede er rabatterte.

Med MOBO i lommen Slik kommer du i gang med appen

1

I App Store eller Google Play søker du på «MOBO medlem»

2

Logg inn eller opprett en ny bruker

3

Gå til Min side og registrer kontonummeret til ditt bankkort for opptjening og utbetaling av bonus.

4

Vis medlemskortet for rabatt. Du får **automatisk bonus** når du betaler med betalingskortet du har registrert.

5

Få enkelt oversikt over alle medlemsfordeler i appen.

▲ Det kan være lurt å bruke medlemsfordelene allerede under planleggingen av sommerferien. Bestiller du overnatting via Hotell for medlemmer kan du spare flere tusenlapper.

Fordelaktig ferie

Stadig flere MOBO-medlemmer bruker medlemsfordelene i sommerferien. Gode reiseforsikringer, gunstige kredittkort pluss rabatter og bonus i butikker over hele landet lokker.

✍ HENNING KARLSEN 📷 ISTOCKPHOTO

Flere hundre tusen bruker boligbyggelagenes medlemsfordeler året rundt, og mange tar med fordelene på sommerferie både hjemme og i utlandet. Felles for alle er opplevelsen av at medlemskapet sparer dem for penger og bekymringer i sommerferien.

FØR FERIETUREN

Mange starter planleggingen og forberedelsene av sommerferien ved kjøkkenbordet eller med nettbrettet i sofaen. Selv om flere tusen allerede bruker medlemsfordelene, er det ikke alle som vet at man som medlem i MOBO kan få ekstra gode priser når du bestiller via Hotell for medlemmer. Faktisk er prisene i snitt 20 % lavere enn de store bookingsidene på nettet.

Da kan man fort spare noen tusenlapper, og det allerede før ferien har startet.

HANDLE TRYGT OG SMART MED KREDITTORT

Hvis du skal bestille fly eller annen transport, gjør du lurt i å bruke kredittkort. Hvis mer enn 50 % av transportkostnadene betales med kredittkort, er du ofte forsikret på reisen. Bestiller du på nettet er det dessuten tryggere å betale med kredittkort, og dette anbefales av Forbrukerrådet.

Hvis du bruker Kredittkort for medlemmer bevisst kan du spare enda mer når du planlegger sommerferien. Du får nemlig nettbonus hos blant andre Hotels.com, Expedia, Radisson Blu og SAS.

VIKTIG MED GOD FORSIKRING

En annen ting som kan være lurt å sjekke før ferien er kvaliteten på reiseforsikringen. Det er når man virkelig trenger forsikringen at man oppdager forskjellen mellom en virkelig god forsikring og en som ikke er fullt så god.

Informasjonsdirektør Jon Berge i If synes det er ekstra hyggelig at medlemmene i MOBO får medlemsbonus. Men han er også opptatt av at de skal være trygge på at de får de beste forsikringene hos både If og Europeiske:

– Vi mener det er viktig med god rådgivning. Derfor pleier vi å snakke med kundene for å finne fram til den korrekte forsikringsdekningen for hver enkelt. Gjennom en samtale med oss kan du finne ut hva du virkelig trenger. Vi pleier også å si at du skal forsikre deg mot katastrofene, at det er de virkelig store hendelsene på reise som er viktig når du bestemmer deg for reiseforsikring.

SPECIALISTER PÅ REISEFORSIKRING

Om uhellet skulle være ute står If klare til å hjelpe.

– Skulle du bli syk på reise og trenge sykehusbehandling eller hjemtransport, må det en spesialist på reiseforsikring til for å yte god hjelp. Vårt verdensomspennende nettverk bistår kunder hver dag, hele året. Som vinnere av Kantar TNS Kundeservicepris de to seneste årene, kan vi slå fast at vi har den beste service også, forteller Jon Berge i If.

FÆRRE KORTBEKYMNINGER I FERIE

Når sommerferien er vel i gang er det stadig flere som er glade for at de aktiverte medlemskortet og bestilte reisen med kredittkort.

▲ MOBO-appen har et eget kart som viser alle stedene over hele Norge hvor du får rabatter og bonus. I tillegg kan du følge med på hvor mye bonusen vokser i appen.

Mange er for eksempel litt engstelige for å gi fra seg kortnummer når de sjekker inn på hotell. Blir pengene trukket med én gang? Kan man stole på at hotellet ikke trekker mer etter at man har sjekket ut? Når man bruker kredittkort kan man være helt trygg, siden betalingen først skjer etter reisen, når fakturaen kommer og man får oversikt over alle utgiftene.

Selv om svindel nesten aldri skjer, er det greit å vite at hvis du bruker *Kredittkort for medlemmer*, er det kredittkortselskapet som ordner opp.

Kredittkortet er også knyttet til en egen app. Der kan du hele tiden se hvor mye penger du har brukt. Er du i utlandet er det ekstra praktisk at du i appen kan se forbruket i norsk valuta.

LITT ENKLERE FERIE MED MOBO-APPEN

Hvis du skal tilbringe sommeren på hytta eller et annet sted i Norge, er det lurt å laste ned MOBO-appen. Da har du alltid med deg ditt digitale medlemskort. For ingen drar vel noen steder uten mobilen lenger? Så når du er innom en av de mange butikkene hvor du har medlemsfordeler, gjør det ingenting at du ikke har med medlemskortet. Du trenger bare vise fram medlemskortet i appen og dra registrert bankkort i betalingsterminalen, så får du rabatt og bonus på det du trenger i ferien.

Kanskje du trenger nye joggesko for å vedlikeholde sommerkroppen. Litt nettbrettdiplomati blant ungene i baksetet? Eller kanskje dere tar den siste uka hjemme og handler nye fliser til badet?

KARTET SOM VISER VEI TIL RIMELIGERE FERIE

Hvis du lurar på hvor du kan få gode medlemspriser i sommer, kan du få full oversikt i medlemsappen. Den har et eget kart som viser deg hvor i Norge du får rabatt og bonus.

Uansett hvor gode tilbud du får i butikkene, så får du 5 % bonus på toppen av hele kjøpet. Når du har logget inn i appen kan du følge med på saldoen på bonuskontoen din. Mange synes det er artig å se at bonusen vokser i appen, og det blir fort tydelig at man faktisk sparer opp penger hver gang man handler.

HAR DU ENNÅ IKKE AKTIVERT MEDLEMSKORTET DITT?

Du kan enkelt gjøre det selv på Min side på fordelerformedlemmer.no eller kontakte MOBO.

NOEN LENKER SOM GJØR FERIE MER FORDELAKTIG

kredittkortformedlemmer.no

– Her bestiller du vårt trygge og smarte kredittkort, får tilgang til nettbonus og følger med på bonuskalenderen.

forsikringformedlemmer.no

– Her får du helårs reiseforsikring fra Europeiske med svært god dekning til egne medlemspriser.

fordelerformedlemmer.no

– Dette er den viktigste adressen – her kan du aktivere medlemskortet ditt og få oversikt over hvor du får rabatter og bonus.

BESTILL HOTELL TIL MEDLEMSPRIS

Når du bestiller hotellovernatting gjennom Hotell for medlemmer kan du spare opptil 50 % sammenlignet med andre bookingsider med like betingelser.

Gå til fordelerformedlemmer.no, velg boligbyggelag og logg inn på Min side for å se priser og booke hotell.

EN SOMMER MED MEDLEMSFORDELER

Når du bruker medlemskortet gjennom sommeren kan du fort ende opp med å kutte en del kostnader på ting du allikevel skal kjøpe. Noen sparer også seg selv for noen bekymringer rundt sikkerhet på reisen. Andre sparer opp en bonus de kan bruke som en ekstra høstreserve når mørket faller på. ••

RENTEEKSEMPEL: KREDITTORT FOR MEDLEMMER

Effektiv rente er 25,37 %.

Basert på et eksempel på kr 15 000,- nedbetalt over 12 måneder. Kostnad: kr 1 466,-. Samlet kredittbeløp er kr 16 466,-.

▲ Meget sentralt i Molde sentrum, ligger Strandgata 12 med sine 2- og 3-roms trygdeleiligheter.

BOLIGER FOR DEN SOM VIL LEIE

Mange opplever at det blir dyrt å kjøpe bolig. For dyrt for noen. Men det finnes andre muligheter. MOBO forvalter mer enn 290 leiligheter i Aukra, Midsund og Molde – som er et tilbud til de som av gode grunner vil leie sin leilighet.

✍ TERJE HEGGEM 📷 JENS LYGSTAD

▲ Eva Vaagen er kontaktperson for utleieboliger.

▲ I Østre Plassveg 42 kan du leie leilighet – og ha meget kort vei til byens sentrum.

▲ I Bøvegen i Midsund kan du få deg utleieleilighet. Foto: Maja Håbet

– Vi har to typer leiligheter. Først de rene utleieleiligheter for ungdom og andre i en etableringsfase. Den andre typen er omsorgs- eller trygdeleiligheter. Men for begge grupper kreves det medlemskap i boligbyggelaget, forteller Evy Strømme i MOBO.

5 ÅR ER GRENSE

Utleieboligene kan du leie for en begrenset tid på 5 år – da er etableringsfasen over og en må se som andre alternativer i markedet. Omsorgsboligene har ingen begrensning i botid.

ANSIENNITET TELLER

– Hvem får muligheten til å benytte dette tilbudet?
– Ansiennitet i MOBO kan avgjøre hvor raskt du får en leilighet. I eksempelvis Molde ung-

domsboliger skal hver tredje leilighet fordeles ut i fra MOBO-ansiennitet, sier Strømme.

KOMMUNEN OG OMSORGSBOLIGER

Omsorgsboligene tildeles etter søkerlisten hos de respektive kommunene – og det er kommunene som prioriterer.

– Det er ulike årsaker til at man velger å leie i stedet for å eie. Utleiemarkedet er stabilt i alle de tre kommunene der vi har dette tilbudet. De leilighetene vi har er 2- og 3-roms med varierende standard og størrelse. Leiligheten leies ut umøblert.

SØK PÅ MOBO.NO

På MOBOs hjemmesider finnes mer informasjon om utleieboligene. ••

HER KAN DU LEIE:

MOLDE – TOTALT 200 LEILIGHETER

Utleieboliger:

Østre Plassveg 42
Høgnakken
Hjellmyra 1–8
Moldelivegen 40
Bekkevollvegen 14

Trygdeboliger:

Strandgata 12
Mekvegen
Åsleet
Kleive
Solbakken
Bjønnan

MIDSUND – TOTALT 50 LEILIGHETER

Utleieleiligheter:

Heimstevikvegen
Bøvegen
Kolbeingjerdet
Selvika

Trygdeboliger:

Tunvegen

AUKRA – TOTALT 35 LEILIGHETER

Utleieleiligheter:

Skolevegen
Berglandsvegen

Trygdeboliger:

Berglandsvegen

FOR Å FÅ TIL EN BEST MULIG PRAKSIS HAR MOBARN LAGET NOEN ENKLE KJØREREGLER FOR BRUK AV DE NYE, ØKOLOGISKE TØYPOSENE:

- Posen må være med til barnehagen hver dag.
- Manglende pose fører til at skitne/ våte klær leveres tilbake uten pose.
- Posen bør ristes for sand/støv hver dag, og vaskes på maksimalt 40° etter behov.

▲ De nye miljøposene til frakt av skiftetøy er laget i 100% økologisk bomull.

MOBARN ER på lag med miljøet

Mobarns barnehager er Miljøfyrtårn-sertifisert, noe som innebærer at de jobber systematisk med miljøtiltak i hverdagen og gjør en innsats for en mer miljøvennlig drift. Nå ønsker Mobarn å bidra ytterligere, ved å redusere bruken av plast i barnehagene og ved å bevisstgjøre seg selv og barna på bruk av plast.

MAJA HÅBET JENS LYGSTAD

– Voksne har et ansvar om å være bevisste til egne holdninger til plastbruk, og samtidig stimulere til gode holdninger hos barna. Det barna får som vane tidlig vil gjerne følge dem senere i livet, sier barnehagesjef hos Mobarn, Marie Løkvik. I begynnelsen av april ble det utlevert miljøposer i alle Mobarns 12 barnehager i Molde, Fræna og Averøy. Dette innebærer at hvert barn nå får sin egen tøypose til skiftetøy, som er laget i 100% økologisk bomull.

– Vi estimerer at dette tiltaket kan redusere det årlige plastforbruket i barnehagene våre med nær 1 tonn, fordelt på 730 barn. Miljø er et tema som stadig er på agendaen, og det er viktig å gjøre barna bevisste på hvordan vi påvirker planeten vår, forteller Løkvik.

▲ Askild, Werner, Mathilde, Johanne, Madelen, Tobias og Magnus hos Cecilienfryd Barnehage viser stolt frem de nye miljøposene til Mobarn.

▼ Tobias og resten av gjengen hos Cecilienfryd Barnehage gleder seg til å ta i bruk de nye posene.

EGET SORTERINGSSYSTEM

Tiril Starheim, barnehagestyrer hos Mobarn Cecilienfryd Barnehage, forteller at de har et eget sorteringssystem fra RIR i sin barnehage hvor de sorterer plast, papir og restavfall. På den måten får barna selv være med og lære hvordan sortering av avfall foregår. Barna er også med på å skylle yoghurtbeger og lignende.

– I forbindelse med den økte miljøsatsingen skal vi også innføre at alle barn har med egne matbokser når vi skal ut på tur, i stedet for å bruke plastposer eller plastbeger som kastes i etterkant, forteller Starheim.

PRAKTISK LÆRING

Cecilienfryd Barnehage arrangerer også miljøuke to ganger i året. En i løpet av høsten og en i løpet av våren. Her gjennomføres det ulike tiltak og barnehagen fokuserer på kunnskapsformidling om miljø. – Om høsten graver vi eksempelvis ned litt søppel i barnehagen. Noe plast, noe papir, noe restavfall og så videre. Dette graver vi opp igjen på våren slik at barna får se hva som faktisk skjer med søppelet, og hva som brytes ned og ikke, forklarer Starheim.

PROBLEMET FORSVINNER IKKE AV SEG SELV

Marie Løkvik forteller at miljø og plastbruk er viktige tema for Mobarn og deres barnehager. – Plast er et stort miljøproblem, et større problem enn man var klar over tidligere og det er ikke noe som forsvinner av seg selv. Da må man gjøre aktive tiltak og finne alternativer til bruk av plast, avslutter hun. ••

—
GARANTI
—

GARANTI Eiendoms-
megling Molde
Strandgata 5

Elin Larsen Blo
Tlf. 930 48 810

Jan Egil Fornes
Tlf. 900 79 994

Evy Strømme
Tlf. 911 25 859

Grete Heiseldal
Tlf. 975 04 641

Terese Nerland
Tlf. 915 44 447

Birgitte Tangen
Tlf. 900 35 303

UTSIKT TIL MEDLEMSFORDELER

Garanti – det naturlige førstevalget for alle Mobo-medlemmer!

Vi kjenner ditt borettslag og har 70 års erfaring og ekspertise. Vi kan tilby våre effektive meglertjenester, og vårt prisløfte gir deg den beste prisen i markedet. Ta kontakt med oss på e-post: **molde@garanti.no**

MEDLEMSFORDELER

PRISLØFTE – SALGSGARANTI - GRATIS VERDIVURDERING FOR BOENDE MEDLEMMER

